

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2014/2015

Destinace (země, město): Lektorát Nebraska, Department of Modern Languages and Literatures, College of Arts and Sciences, University of Nebraska-Lincoln (UNL)

Jméno, příjmení: Mgr. Hana Waisserová, Ph.D.

V akademickém roce 2014/2015 jsem strávila druhý rok při UNL. Tento rok, stejně jako loňský rok, se vyznačoval množstvím aktivit spojených jak s výukou, tak s činností Komenského klubu (KC). V USA a stejně tak i na UNL patří čeština k tzv. *less commonly taught languages* (LCTL), a není tedy považována za tzv. *critical foreign language*, a tudíž se jí oproti ostatním LCTL jazykům nedostává vládní podpory a jiných pobídek, ale do velké míry závisí na podpoře česko-americké komunity a na podpoře české strany. Pracovní pobyt na lektorátu je pracovně a časově náročný.

Z praktického hlediska je nutné si uvědomit, že podzimní semestr začíná již v polovině srpna a končí těsně před Vánoci a jarní semestr začíná již druhý týden v lednu a končí v květnu. UNL nabízí kurzy na úrovních **beginner (CZE 101 a 102), intermediate (201 a 202), a kurzy pro pokročilé se zaměřením na literaturu, kulturu a film (301 a 302)**. První ročník se setkává pětkrát týdně, druhý a třetí ročník třikrát týdně (oba semestry). Ve všech kurzech se vyučuje jazyk ve spojení s českou literaturou, kulturou, historií. V neposlední řadě program zavedl **češtinu online** v jarním semestru, která umožňuje získat i studenty, kteří nemohli začít studovat na podzim, a také je pro studenty zdaleka. Obvykle se vypisují i letní intenzivní kurzy CZE 101 a CZE 102, které napomáhají udržet kontinuitu programu – co se týče studentů (kurzy obvykle vedou manželé Pierceovi). Všechny kurzy jsou vedené s pomocí univerzitního výukového webu **Blackboard**, na němž mají studenti výukové materiály, blogy, kvízy, a na němž se známkuje. Před každým semestrem je vyžadována důsledná příprava syllabu, cílů a hodnotících kritérií – tedy tzv. Class sites na Blackboardu (opět z praktického hlediska je nutné získat přístupy co nejdříve – ideálně s předstihem před začátkem semestru).

Aktuální situace: V posledních letech čeština – stejně jako ostatní programy na výuku jazyka – bojuje s nedostatkem studentů. Faktem je velký úbytek studentů v porovnání se situací před rokem 2009, kdy došlo k masivnímu úbytku, a v původně plných kurzech (25 studentů v kurzu 101) se snížil počet studentů na polovinu až na třetinu. Oproti dřívějšímu většinu studentů tvoří tzv. heritage Czech speakers. Garantem programu je silná podpora od místní komunity a **Czech Language Foundation**, která spolu s dobrovolnými dárci poskytuje studentům stipendia (300 USD za semestr, formuláře se vyplní vždy počátkem semestru) a CLF také garantuje finanční stabilitu programu. Nízký zájem o program se dá vysvětlit vysokým školným, neurčitou vizí studentů, jak jim program pomůže s budoucím uplatněním, či minoritní povahou jazyka. (pozn. Existenci programu češtiny či propagaci českého dědictví a historie podporuje přímo i nepřímo několik dalších nadací jako Belousek Foundation při katedře historie, Robitschek Foundation pro výměnu studentů, Plouzek-Broz Scholarship pro studium studentů češtiny v ČR či Czech Heritage Foundation. V neposlední řadě je nutno připomenout i velké zásluhy manželů Pierceových, kteří jsou hnacími motory CLF i apoštoly českého programu.)

Úspěšné pokračování českého programu vyžaduje neustálou a souvislou práci nejen ve výuce, ale i na aktivitách spojených s propagací češtiny a na aktivitách Komenského klubu. Propagaci jazykových programů na UNL každoročně slouží několik univerzitních událostí, např. Big Red Welcome v srpnu (školní veletrh klubů, programů a rozličných iniciativ), Food Bazaar v listopadu (benefiční vaření a prodej českých jídel) či jarní Language Fair pro studenty středních škol z Nebrasky. Středoškolákům je umožněno seznámit se mimo jiné i s češtinou, vyzkoušet si hodinu češtiny a dozvědět se více o studiu. Na všech akcích se očekává aktivní účast lektora, neboť tyto promo akce úzce souvisí s existencí studia češtiny na UNL.

Co se týče aktivit **Klubu Komenského** a ostatních aktivit, v loňském roce jsme se snažili akcentovat propojení programu nejen s česko-americkou komunitou, ale i s dalšími humanitními obory. Na podzim jsme společně s Czech Language Foundation a Czechoslovak Society of Arts and Sciences zorganizovali online interview a přednášku s Edou Kriseovou, přední českou disidentkou a autorkou Havlova životopisu. Akce se konala k výročí listopadové revoluce. Následně jsme pod hlavičkou Komenského klubu požádali o dotaci u organizace Nebraska Humanities. S touto podporou jsme dokázali uspořádat cyklus přednášek tzv. Czech March (viz příloha akcí). Czech March byl nesmírně administrativně a organizačně náročný, ale měl velmi pozitivní odezvu jak ze strany univerzity, tak ze strany veřejnosti a velkou měrou zviditelnil český program při UNL. Tento nejen „propagační“ záměr podpořil i filmový klub (viz seznam akcí, nabízející názvy cyklů, filmů i profesorů nabízející přednášky po filmech). V rámci filmového klubu jsme se snažili podnítit zájem o českou kulturu a historii a také se pokoušeli o bližší propojení studentstva a veřejnosti, neboť na filmy navazovaly přednášky profesorů z UNL (germanistiky, historie, religiálních studií, psychologie apod.), probíhaly debaty a servírovala se pizza. Loňský ročník představil dva filmové cykly: „Banned and Forbidden“ věnovaný zakázaným filmům a „Czech History in Film“ věnovaný výrazným postavám a epochám české historie (viz příloha). Doprovodné přednášky a s nimi spojené diskuze měly dobrý ohlas. Promítání a diskuze opět vyžadovaly důslednější přípravu a organizaci, ale podařilo se, že

projekt vešel ve známost a návštěvnost se relativně stabilizovala. Mimo jiné české aktivity výrazně posílila přítomnost profesora Dr. Vladimíra Polácha, kterého hostila katedra historie v rámci tzv. Belouskova Fellowship. Dr. Polách vyučoval kurz české historie a měl řadu přednášek pro česko-americkou komunitu po Nebrasce. Podpořil svou aktivní přítomností i jako lektor řadu akcí českého programu a Komenského klubu a patří mu veliký dík.

Co se týče aktivit spojených s Komenského klubem, lektor je v pozici tzv. poradce pro KC, který je v síti studentských organizací. Komenský klub – tedy jeho tzv. officers a poradce musí absolvovat potřebná školení a jiné administrativní úkony. KC má také pravidelně schůze, které svolává studentský prezident, kde se hlasuje a kde se každý půl rok i nově volí představenstvo. Schůze jsou zapisovány. KC musí tedy vyhovět administrativním nárokům platným pro veškeré studentské organizace. V neposlední řadě KC vydává občasník **Náš svět**, který lektor píše společně se studenty a který je rozesílán členům KC buď elektronicky, nebo v tištěné podobě. KC také má svoje účetnictví vedené při UNL a pevné účetní zásady. Celý rok tedy lektor soustavně pracuje nejen na výuce, ale i na aktivitách a administrativě Komenského klubu, což je výrazně časově náročné.

Krátce shrnuto, českou tradicí a kulturou se tedy v Nebrasce sice prozatím žije, ale budoucnost českého programu není jistá a program bojuje s nedostatkem studentů. Záleží tedy velmi i na lektorovi, aby se studijní program ani Klub Komenského s více než stoletou tradicí nestaly minulostí. Nejen díky snahám lektora, ale i díky podpoře komunity a české strany činnost lektorátu v Nebrasce s více než stoletou tradicí při UNL pozitivně přispívá k celkové misi lektorátů – tedy k propagaci českého kulturního dědictví a k posílení programu výuky českého jazyka, literatury a kultury v zahraničí.

V Lincolnu 30. 5. 2015

Hana Waisserová

Příloha: seznam vybraných aktivit lektorátu v roce 2014/2015

DATUM	AKTIVITA
23/8/2014	Big Red Welcome
24/9/2014	Setkání Klubu Komenského. Úvodní promítání v rámci cyklu „Banned and Forbidden”. Film Daleká cesta (A. Radok). Diskuze.
26/10/2014	Banket Czech Language Fundation (CLF) – prezentace programu. Přednáška H. Waisserové o revolučních letech 1988 a 1989, o Václavu Havlovi a významu disentu.
19/10/2014	Prezentace programu češtiny a Komenského klubu na festivalu v Yorku (společně s CLF)
29/10/2014	Setkání Klubu Komenského. Druhé promítání v rámci cyklu „Banned and Forbidden”. Film Hořící keř (A. Holland). Diskuze.
4/11/2014	Přednáška Edy Kriseové „From Illusion to Reality”. Přímý přenos z The New School for Social Reasearch. Ve spolupráci s CLF a Czechoslovak Society of Arts and Sciences.
19/11/2014	Setkání Klubu Komenského. Třetí promítání v rámci cyklu „Banned and Forbidden”. Film Ostře sledované vlaky (J. Menzel). Přednáška Dr. Joe Svobody. Diskuze.
19/11/2014	Mezinárodní Food Bazaar. Benefice pro Komenský klub. Studenti češtiny vaří a prodávají guláš s knedlíkem.
3/12/2014	Setkání Klubu Komenského. Finální promítání v rámci cyklu „Banned and Forbidden”. Film Skřivánci na niti (J. Menzel). Přednáška Dr. Boba Shirera. Diskuze.
13/1/2015	Setkání Klubu Komenského. Promítání v rámci cyklu „Czech History in Film”. Film Pekařův Císař. Přednáška Dr. Louise Reitha. Diskuze.
3/2/2015	Setkání Klubu Komenského. Promítání v rámci cyklu „Czech History in Film”. Film Jan Hus (O. Vávra). Přednáška Dr. Stephena Lahey. Diskuze.
4/3/2015	„Gulasova Benefice” pro Komensky club.
12/3/2015	Czech March: Přednáška Dr. Janet Jeffries: Czech Folk Costumes and Customes. Lecture and Workshop. Recepce.
19/3/2015	Czech March: Přednáška Dr. Brendy Flanagan: Women Survival and Subversive Strategies under Socialism. Eva Švankmajerová and Czech Surrealists. Recepce.
31/3/2015	Czech March: Přednáška Dr. Stephena Lahey: Legacy of John Huss. Přednáška k 600. výročí úmrtí Jana Husa. Recepce.
7/4/2015	Setkání Klubu Komenského. Promítání v rámci cyklu „Czech History in Film”. Film Dobrý voják Švejk. Přednáška Dr. Vladimíra Polácha. Diskuze.
14/4/2015	Přednáška: Dr. Vladimír Polách: Czech Exile. The Erasure of Czech Culture. Ve spolupráci s katedrou historie.
16/4/2015	Language Fair: Czech Converstaiion Table. Czech Lessons. Promo-akce.
3/5/2015	„Palačinková benefice” Komenského Klubu na Lincoln Czech Festival.
8/5/2015	Setkání s Nebraska Czechs. Propagace programu.